

ROŚLINA (W OGRODZIE)

Grupa wiekowa: 3-latki

Czas trwania projektu: 4 tygodnie

Cele ogólne projektu:

- Budowanie wiedzy o roślinach (w szczególności o warunkach koniecznych do wzrostu i rozwoju roślin).
- Wzbogacanie dziecięcego słownika o pojęcia związane z roślinami i ogrodnictwem.
- Rozbudzanie zainteresowania hodowlą roślin.
- Rozwijanie umiejętności opiekowania się roślinami.
- Wdrażanie do przeprowadzania doświadczeń naukowych.
- Rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego.
- Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy innych osób, w szczególności pracy ogrodnika.
- Tworzenie warunków do samodzielnego poznawania rzeczywistości przyrodniczej poprzez obserwowanie, eksperymentowanie, eksplorowanie.
- Rozwijanie języka w aspekcie komunikacyjnym.

Główne idee:

- Z nasiona wyrasta roślina (CASUM 1).
- Aby rosnąć, roślina potrzebuje wody (CASUM 2).
- Aby rosnąć, roślina potrzebuje światła (CASUM 3).
- Roślina rośnie w ziemi (CASUM 4).
- Rośliny mogą rosnąć w domu lub na zewnątrz – w ogrodzie (CASUM 5).

Fakty – ciekawostki – opinie, czyli co nauczyciel powinien wiedzieć o temacie:

- W kwietniu zaczyna się sezon roślin balkonowych, które idealnie nadają się do wykorzystania przy zakładaniu ogródka przedszkolnego. Są to gatunki niewymagające specjalnych warunków, dlatego będą rosnąć dobrze zarówno na parapecie w sali (w przypadku mroźnej pogody), jak i w skrzynkach wystawionych w ogrodzie. Najłatwiejszymi w hodowli w tym okresie gatunkami są: aksamitka, lobelia, pelargonja, słonecznik, bratek.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Niektóre rośliny łatwo wyhodować z nasion – będą one konieczne przy realizacji projektu. Najbardziej popularną i mało wymagającą rośliną jest fasola. Od momentu zasadzenia do wypuszczenia pierwszych liści mija kilka dni, fasola jest więc doskonałym gatunkiem do prowadzenia doświadczeń pokazujących, iż roślina wyrasta z nasiona. W przypadku dzieci 3-letnich dobrze sprawdzą się także kielki, na przykład rzeżuchy – taką hodowlą dzieci z powodzeniem mogą opiekować się same, a już po kilku dniach dostrzegą pierwsze efekty. Rzeżuchę można wykorzystać do urozmaicenia przedszkolnych kanapek.
- Do doświadczenia pokazującego, że roślinie potrzebna jest woda, dobrze jest wybrać gatunek, który wymaga ciągłej wilgoci. Wtedy na roślinie pozbawionej wody w krótkim czasie zaczną być widoczne negatywne zmiany – liście stracą sprężystość, zaczną opadać i żółknąć. Odpowiednim gatunkiem w tym wypadku będzie bratek pospolity, jednak doświadczenie można przeprowadzić na dowolnej roślinie pokojowej.
- W doświadczeniu pokazującym, że roślinie potrzebne jest światło, można zastosować gatunek, który lubi stanowiska nasłonecznione. Dzięki temu na roślinie pozbawionej światła w krótkim czasie pojawią się negatywne efekty takich warunków – liście zaczną żółknąć i szarzeć. Odpowiedni do tego doświadczenia jest miniaturowy słonecznik, jednak doświadczenie można przeprowadzić na dowolnej roślinie pokojowej.
- Jeśli w doświadczeniu udowadniamy, że roślinie potrzebna jest gleba, najlepiej wybrać do tego fasolę. Roślina posadzona w ziemi wyrośnie i będzie się szybko rozwijać, natomiast nasiono pozbawione ziemi wypuści kiełek, który wkrótce obumrze.
- Ogród przedszkolny można założyć w przenośnych skrzynkach, np. po owocach i warzywach, lub w balkonowych doniczkach, tzw. korytkach. Umożliwi to swobodne przeniesienie ogrodu do budynku, jeśli warunki atmosferyczne nie będą sprzyjające.

Propozycje aranżacji przestrzeni:

Wybrane miejsce w sali zamieni się w Kwiatowy Zakątek – w tym miejscu dzieci będą gromadziły wszystkie nowe przedmioty służące do pracy w ogrodzie lub związane z roślinami. W Kwiatowym Zakątku pojawią się też kwiaty, z których później powstanie ogród, doniczki z kwiatami domowymi, wazony z bukietami itp. Powstanie też małe Centrum Doświadczeń, w którym znajdą się rośliny poddane eksperymentom w czasie drugiego tygodnia. Sala stopniowo będzie przyozdabiana pracami plastycznymi dzieci. Specyfika projektu *Roślina (W ogrodzie)* zachęca jednak do organizowania zajęć dla dzieci na świeżym powietrzu – jeśli pogoda dopisze, większość zajęć może odbywać się w ogródku przedszkolnym (można wystawić stoły i krzesła na zewnątrz lub rozłożyć na trawie koce). Bardzo ważne w tym projekcie są wycieczki i wizyty ekspertów, które można w łatwy sposób zorganizować – najlepszym ekspertem będzie przedszkolny lub zaprzyjaźniony ogrodnik (osoba, która w przedszkolu zajmuje się ogrodem, a więc być może konserwator). Najważniejszym elementem świadczącym o pracy dzieci będzie założony przez nie ogród w formie drewnianych skrzynek w wybranym miejscu w ogródku przedszkolnym.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Centrum Badawcze na starcie¹:

- Na początku projektu w Centrum Badawczym (Kwiatowym Zakątku) znajdować się będą tylko książki, albumy i katalogi roślin, które przyniesie nauczyciel lub rodzice dzieci. W pierwszym tygodniu stopniowo dodawane będą nowe elementy wykorzystywane lub prezentowane dzieciom podczas zajęć – pojawią się doniczki z kwiatami i narzędzia ogrodnicze. Kwiatowy Zakątek w sali to miejsce, w którym dzieci będą gromadzić rośliny poddawane eksperymentom w drugim tygodniu. Najważniejszym miejscem podczas projektu stanie się jednak ogród przedszkolny i założony przez dzieci ogródek, np. w formie drewnianych skrzyń, z zasianymi lub zasadzonymi wcześniej roślinami. Dwie lub trzy skrzynie (np. po owocach i warzywach) będą ustawione, w zależności od warunków atmosferycznych, w ogrodzie przedszkolnym, na tarasie lub w budynku.

Propozycje wycieczek badawczych i wizyt ekspertów:

- wizyta eksperta – ogrodnika przedszkolnego
- wizyta eksperta – pracownika ogrodu botanicznego, palmiarni czy miejscowego uniwersytetu, który zajmuje się roślinami
- wycieczka do sklepu ogrodniczego
- wycieczka do kwiaciarni
- wizyta w ogrodzie botanicznym lub palmiarni
- spotkanie z chętnymi rodzicami, którzy zajmują się ogrodnictwem zawodowo lub hobbystycznie (są zapalonymi działkowiczami, projektują ogrody, pracują w miejskim zakładzie zieleni)

Do poczytania dzieciom:

- Janusz Odrowąż, Zbigniew Rymarz, *Kwiatki z kwiateczkowa – bajka muzyczna*, Wydawnictwo Bajki-Grajki
- Sven Nordqvist, *Rwetes w ogrodzie*, Wydawnictwo Media Rodzina
- Catarina Kruusval, *Kwiaty od Eli*, Wydawnictwo Zakamarki
- Astrid Lindgren, *Wiosna w Bullerbyn*, Wydawnictwo Zakamarki

Inne materiały do wykorzystania podczas realizacji projektu:

- Dorota Gellner, *Kwiatki bratki*
- Hanna Zdzitowiecka, *W naszym ogródeczku*
- Edward Grieg, *Poranek*

¹ W drugim i trzecim tygodniu w Centrum będą pojawiać się nowe przedmioty do przeprowadzania samodzielnych obserwacji (doniczki z roślinami hodowanymi przez dzieci, rośliny poddawane eksperymentom, prace plastyczne itp.).

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- *Marsz wiosenny*, <<http://www.gralandia.pl/piosenka/6494-Wiosenny-marsz.html>> [dostęp: 10.03.2014]
- strona o dziecięcych ogrodach, <http://www.obi.pl/pl/Sekcja_Swiat_ogrodu/Ogrod-dla-dzieci/index.html> [dostęp: 03.10.2014]
- strona z zabawami interaktywnymi, <<http://www.buliba.pl/gry/gry-ekologiczne/zielony-ogrod.html>> [dostęp 03.10.2014]

➤ TYDZIEŃ 1

W pierwszym tygodniu odbywają się zajęcia wprowadzające w tematykę projektu. Mają one na celu zainteresowanie tematem oraz pokazanie nauczycielowi stanu wiedzy i doświadczeń oraz zasobu słownictwa dzieci.

Podczas tego tygodnia dzieci pomagają nauczycielowi dekorować salę, tworzyć Centrum Badawcze, budują kącik czytelniczy, przeglądają książki, słuchają tekstów czytanych przez nauczyciela, wykonują prace plastyczne zainspirowane tematem projektu, zapoznają się z piosenką.

W tym tygodniu pojawia się w sali beczka słów, a dzieci z pomocą nauczyciela budują siatkę pytań. Jednocześnie nauczyciel autonomicznie dokonuje wyboru pozostałych form aktywności dzieci z poniższej tabeli. Zadania w tabelach 1 i 3 zostały uporządkowane według dziesięciu modułów: język, matematyka, badanie, konstrukcje, formy plastyczne, muzyka, teatr, ruch, zdrowie, współpraca.

Tabela 1. Propozycje zabaw i zadań dla dzieci w pierwszym tygodniu projektu

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
JĘZYK	3.1, 3.3	• Zadaje pytanie dotyczące roślin.	Tworzenie siatki pytań Nauczyciel rozmawia z dziećmi o tym, czego chcieliby się dowiedzieć o roślinach, co już wiedzą, co je interesuje i ciekawi.	Element obowiązkowy realizowany trzeciego lub czwartego dnia trwania projektu. W centrum kartki nauczyciel zapisuje słowo ROŚLINA, a wokół niego pytania dzieci. Dobrze jest zapisać obok pytania imię jego autora.	Arkusze szarego papieru, flamastr.
JĘZYK	3.1	• W rozmowie używa wyrazów z beczki słów.	Beczka słów Nauczyciel zapisuje z dziećmi nowe dla nich wyrazy (słowa z symbolami) związane z tematem. Dzieje się to przez cały czas trwania projektu. W ten sposób powstaje zbiór słów poszerzających słownictwo czynne i bierne dzieci.	Element obowiązkowy Nowe wyrazy można napisać na kolorowych kartkach i przykleić do beczki. Przykładowe słowa: nasiono, rosnąć, ziemia, doniczka, ogród.	Duży arkusz szarego papieru z naszkicowaną beczką.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
JĘZYK	3.3	<ul style="list-style-type: none"> Z pomocą nauczyciela recytuje fragment poznanego wiersza. Wypowiada się na temat wiersza. 	<p>Wiersz Kwiatki bratki Doroty Gellner Dzieci słuchają wiersza i rozmawiają na temat jego treści. Z pomocą nauczyciela starają się go zapamiętać.</p>	Wiersz może być wykorzystany jako wprowadzenie do dowolnej aktywności tego tygodnia. Wiersz może być zaśpiewany – podkład muzyczny można znaleźć w internecie. Można także stworzyć do niego prostą inscenizację.	Wiersz <i>Kwiatki bratki Doroty Gellner</i> .
JĘZYK, BADANIE	3.1, 3.2	<ul style="list-style-type: none"> Opisuje różnice, jakie dostrzega pomiędzy oglądanymi roślinami. 	<p>Zakątek Kwiatów Nauczyciel przynosi do przedszkola sadzonki roślin ozdobnych w doniczkach. Najpierw wspólnie z całą grupą rozmawia o kwiatach i ustala zasady panujące w Zakątku Kwiatów – dzieci nie powinny samodzielnie ich dotykać lub przestawiać, aby ich nie zniszczyć. Każde dziecko ma szansę powąchać i obejrzeć kwiat z bliska. Dzieci opisują różnice, jakie dostrzegają pomiędzy roślinami – w wyglądzie liści, kolorze, liczbie i kształcie kwiatów, wielkości oraz zapachu. Następnie rośliny zostają ustawione we wspólnie wybranym miejscu.</p>	Proponowane gatunki: pelargonia, aksamitka, lobelia, słonecznik, bratek (lub dowolne kwiaty balkonowe, po dwa z każdego gatunku).	Sadzonki kwiatów, małe rośliny w doniczkach.
JĘZYK, MATEMATYKA	4.2, 13.1	<ul style="list-style-type: none"> Klasyfikuje nasiona według rodzaju. Liczy rodzaje nasion. Układa nasiona w kolejności od największego do najmniejszego. Opisuje wielkość nasion, wykorzystując pojęcia: duże – małe, najmniejsze – największe, większe od, mniejsze od. 	<p>Segregacja nasion Dzieci siadają przy stołach. Każda grupa otrzymuje szklankę wymieszanych nasion. Zadaniem dzieci jest posegregowanie nasion według rodzaju i policzenie, ile jest rodzajów. Następnie każde dziecko dostaje kartkę i za pomocą plasteliny przykleja do niej nasiona w kolejności od najmniejszego do największego. Kolejnym krokiem jest wypowiedź dziecka na temat wykonanego zadania. Nauczyciel wskazuje wybrane nasionko i pyta: <i>Jakie jest to nasiono?</i></p>	Nasiona wykorzystane w tej aktywności można użyć też w kąciku sensorycznym w jednym z kolejnych ćwiczeń. Będą to nasiona słonecznika, dyni, pszenicy, kukurydzy, lnu (siemien lniane).	Pół kilograma nasion: słonecznika, dyni, pszenicy, kukurydzy, lnu, fasoli, szklanka (dla każdej grupy).

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
MATEMATYKA	13.1, 13.3	<ul style="list-style-type: none"> Rysuje taką samą liczbę elementów jak na wzorze. Liczy płatki. 	<p>Ile jest płatków?</p> <p>Dzieci oglądają kartki, na których symbolicznie przedstawione są kwiaty z różną liczbą płatków. Wspólnie z całą grupą nauczyciel liczy płatki. Następnie każde dziecko otrzymuje kartkę z narysowanym środkiem kwiatka (koło), a jego zadaniem jest narysowanie takiej samej liczby płatków, jak na wzorze nauczyciela. Po narysowaniu każde dziecko głośno przelicza płatki i dodaje wynik.</p>	Rozpocząć należy od prostego przykładu np. z trzema płatkami, a następnie zwiększać ich liczbę. Warto przeprowadzić kilka takich przykładów.	Kartka dla każdego dziecka z narysowanym kołem na środku (środek kwiatka), kredki.
MATEMATYKA, BADANIE	4.2	<ul style="list-style-type: none"> Samodzielnie zbiera przykładowe okazy i części roślin. Układa elementy w kolejności od największego do najmniejszego. 	<p>Rośliny</p> <p>W czasie wyjścia do ogrodu lub na spacer dzieci zbierają rośliny i fragmenty roślin. Następnie ich zadaniem jest ułożenie zebranych okazów od najmniejszego do największego.</p>		Worek foliowy dla każdego dziecka.
BADANIE	3.1, 3.3	<ul style="list-style-type: none"> Zadaje pytanie dotyczące pracy ogrodnika. 	<p>Spotkanie z ogrodnikiem</p> <p>W czasie trwania projektu nauczyciel nawiązuje współpracę z ogrodnikiem, który opiekuje się ogrodem przedszkolnym. Ogródnik najpierw pokazuje swój warsztat pracy, narzędzia, których używa oraz sposób, w jaki opiekuje się ogrodem. Dzieci zadają pytania dotyczące jego pracy.</p>	Ogródnik przedszkolny może stać się ekspertem dzieci – jest dostępny i chętnie odpowie na pytania lub pokaże narzędzia czy też pomoże przy roślinach. Należy zwrócić uwagę, aby dzieci zyskały nie tylko wiedzę na temat pracy w ogrodzie, ale także nabrały do niej szacunku – ogród przedszkolny nie byłby taki piękny, gdyby nie ciężka praca osoby zajmującej się nim, należy ją więc szanować, nie niszczyć roślin i nie śmiecić w ogrodzie.	
BADANIE, JĘZYK	3.1, 3.2, 12.1	<ul style="list-style-type: none"> Używa lupy w badaniu. Opowiada o znalezionych przez siebie roślinach. 	<p>Wyprawa badawcza</p> <p>Dzieci idą na spacer do ogrodu, w którym będą szukać ciekawych okazów roślinnych. Nauczyciel rozdaje dzieciom lupy oraz papierowe lub foliowe woreczki i zachęca do poszukiwań. Kiedy dzieci zbiorą najciekawsze okazy, opowiadają (w grupie lub w małych zespołach) o swoich znaleziskach.</p>	Używanie lupy sprawi dzieciom dużo radości, dlatego można pozwolić im swobodnie poszukiwać ciekawych okazów w ich własnym tempie. Należy jednak omówić z nimi zasady bezpiecznego używania tych narzędzi.	Lupa dla każdego dziecka, worki foliowe lub papierowe torebki.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
BADANIE, JĘZYK, MATEMATYKA	3.1, 3.2, 13.3	<ul style="list-style-type: none"> Sprawdza kształt, wielkość, fakturę zapach, smak nasion. Opisuje cechy poszczególnych nasion. Wypełnia pojemniki nasionami za pomocą różnych narzędzi. Określa liczbę nasion w jednakowych pojemnikach. 	<p>Kącik sensoryczny: nasiona</p> <p>Dzieci mają do dyspozycji suszone nasiona – dyni, słonecznika, lnu (siemię lniane), kukurydzy, pszenicy itp. Nauczyciel wspólnie z dziećmi wysypuje poszczególne nasiona do misek i stawia po jednym na każdym stoliku. Dzieci przechodzą w małych zespołach od stolika do stolika i badają (oglądają, dotykają, wąchają, próbują) znajdujące się tam nasiona, jednocześnie opisując swoje wrażenia sensoryczne. Następnie każda grupa ma za zadanie wsypać do butelki nasiona, które ma w misce, tak aby butelka była pełna. Wszystkie butelki powinny stać obok siebie. Nauczyciel pyta: <i>Czy w butelkach jest tyle samo nasion?</i></p>	Po skończeniu tej aktywności dzieci dokonują podsumowania, starając się opisać poszczególne rodzaje nasion.	Około kilograma mieszanki nasion: dyni, słonecznika, lnu, kukurydzy, pszenicy, miski, jednakowe małe, przezroczyste pojemniki (np. plastikowe butelki), lejki, łyżki różnej wielkości, duże miski.
BADANIE, JĘZYK, WSPÓŁPRACA	3.1, 3.2, 14.5	<ul style="list-style-type: none"> Wymienia kilka narzędzi ogrodniczych. Szuka odpowiedzi na pytanie. Dzieli wyrazy na sylaby. 	<p>Ukryte narzędzia</p> <p>Nauczyciel ukrywa w ogrodzie narzędzia ogrodnicze włożone do pudełek: łopatkę, różne rodzaje małych grabi, motykę, zabezpieczony sekator, szpikulec, konewkę. Zadaniem dzieci jest odnalezienie wszystkich pudełek – następnie wszyscy wspólnie otwierają tajemnicze pakunki i rozmawiają o znalezionych przedmiotach. Dzieci wybierają jedno narzędzie, o którym chcą opowiedzieć. Opisują, do czego, ich zdaniem, dane narzędzie służy. Następnie nauczyciel opowiada o zastosowaniu narzędzia i podaje jego prawidłową nazwę, po czym wspólnie z dziećmi dzieli wyrazy na sylaby.</p>	Ostre narzędzia powinny być schowane w pudełkach, aby zapewnić dzieciom bezpieczeństwo.	Narzędzia ogrodnicze: łopatka, trzy rodzaje grabek, motyka, sekator, szpikulec, konewka.
FORMY PLASTYCZNE	9.2	<ul style="list-style-type: none"> Rysuje roślinę według własnego pomysłu. 	<p>Narysuj roślinę</p> <p>Dzieci za pomocą mokrych pastel lub kredek rysują wymyśloną roślinę.</p>	Prace dzieci w ostatnim tygodniu projektu posłużą do oszacowania zdobytej wiedzy.	Kartki, kredki – mokre pastele.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
FORMY PLASTYCZNE	9.2	<ul style="list-style-type: none"> Ozdabia kwiat. W umówiony sposób zaznacza swoją obecność w przedszkolu. 	<p>Ogród obecności</p> <p>Każde dziecko otrzymuje wycięty z papieru kwiat, który ozdabia według własnego pomysłu. Nauczyciel podpisuje środek kwiatu lub wkleja do niego wycięte ze wspólnej fotografii zdjęcie dziecka. Codziennie, po przyjściu do przedszkola, dzieci przyczepiają kwiat na tablicę z zielonym tłem – w ten sposób powstaje ogród obecności.</p>		Kwiat dla każdego dziecka, kredki, fotografia każdego dziecka, tablica obecności z zielonym tłem.
FORMY PLASTYCZNE	9.2	<ul style="list-style-type: none"> Ozdabia doniczkę według własnego pomysłu. 	<p>Kolorowe doniczki</p> <p>Każde dziecko otrzymuje białą, plastikową osłonkę na doniczkę. Zadanie polega na ozdobieniu doniczki za pomocą wodoodpornych pisaków i samoprzylepnych kształtów geometrycznych.</p>	Nauczyciel może przygotować samoprzylepne kształty geometryczne za pomocą dziurkaczy ozdobnych lub samodzielnie je wycinając.	Biała, plastikowa doniczka dla każdego dziecka, pisaki wodoodporne, papier kolorowy samoprzylepny.
MUZYKA, RUCH	5.4, 8.2, 8.4	<ul style="list-style-type: none"> Ilustruje muzykę ruchem, wykorzystując kolorową wstążkę. 	<p>Kwitnące rośliny</p> <p>Zabawa ruchowa do utworu Edwarda Griega <i>Poranek</i>. Dzieci otrzymują różnokolorowe wstążki lub paski krepy, a następnie do muzyki ilustrują budzące się do życia kwiaty – układ zaczyna się, gdy dzieci siedzą skulone na dywanie, prostują się, wstają. Kiedy muzyka staje się coraz bardziej dynamiczna, zaczynają chodzić po kole, wymachując wstążkami i zakreślając ósemki.</p>	Nauczyciel może wprowadzać dodatkowe modyfikacje układu: dzieci wymachują wstążkami do środka koła, na zewnątrz, dobierają się w pary i wirują.	Nagranie utworu <i>Poranek</i> Edwarda Griega, wstążka lub pasek krepy dla każdego dziecka.
MUZYKA, RUCH	5.4, 8.4	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje na umówiony sygnał. 	<p>W ogrodzie</p> <p>Na dywanie rozsypane są główki sztucznych kwiatów. Dzieci chodzą swobodnie w rytm muzyki i na sygnał nauczyciela (np. uderzenie w bębenek) zamasztyłym ruchem schylają się, aby zebrać z ziemi kwiaty. Kiedy wszystkie kwiaty są zebrane, następuje zamiana i tym razem na znak nauczyciela dzieci sadzą kwiaty, odkładając je na dywan.</p>	Do ćwiczenia można użyć dowolnego nagrania muzycznego, np. <i>Wiosna</i> Antonia Vivaldiego.	Nagranie utworu muzycznego, główki sztucznych kwiatów (ok. sześćdziesiąt sztuk).

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
RUCH, JĘZYK	5.4	<ul style="list-style-type: none"> Wykonuje polecenie nauczyciela. Nazywa kolory: żółty, czerwony, niebieski, zielony. 	<p>Zabawa z chustą animacyjną</p> <p>Nauczyciel wysypuje na chustę kilka główek sztucznych kwiatów i zaprasza dzieci do zabawy. Przykładowe zadania: <i>Falujemy chustą delikatnie, żeby żaden kwiatek nie upadł. Falujemy mocno, żeby kwiaty podskakiwały jak najwyżej.</i> Nauczyciel rozkłada chustę na dywanie i prosi dzieci, aby jak najszybciej stawały na wymienionym kolorze: <i>Biegniemy na pole niebieskie jak fiołek, czerwone jak róża, żółte jak słonecznik, zielone jak liście.</i></p>	Innym (trudniejszym) wariantem zabawy jest podawanie jedynie nazw kwiatów, a dzieci zajmują wówczas miejsca na chuście w zależności od koloru danego kwiatu (np. na hasło „słonecznik” dzieci zajmują obszar żółty).	Chusta animacyjna, główki sztucznych kwiatów.

➤ TYDZIEŃ 2

W drugim tygodniu każdego dnia dzieci zapoznają się z jedną główną ideą związaną z tematem. Odbywa się to przy użyciu materiałów edukacyjnych na tablicy multimedialnej. Nauczyciel modeluje dialog QtA. Następnie wybiera z tabeli 2 co najmniej jedną aktywność badawczą związaną z omawianą ideą.

Główna idea 1. Z nasiona wyrasta roślina.

Praca z materiałem na platformie (ścieżka: 3-latki>roślina>1)

Na ekranie widać okno, obok którego stoi Basia. Po prawej stronie widać pasek z ikonami do wyboru.

N: Co tutaj widzicie?

D: Basia. LUB Okno.

N: Zauważyłeś Basię. Opowiedz coś jeszcze. LUB Tomek mówi, że tu jest okno. Opowiedzcie więcej o tym oknie.

Co oprócz Basi zauważyłeś? LUB Co stoi na parapecie?

Element interaktywny – ikona doniczek.

Dziecko za pomocą trójkątnych strzałek obok doniczki wybiera jej rodzaj i kolor. Kiedy wybierze określoną doniczkę, przeciąga ją na lewą część ekranu – doniczka automatycznie ustawia się na parapecie.

N: Co tutaj się stało?

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

D: Jest doniczka. LUB Przesunęłam.

N: Zauważyłeś doniczkę. Opowiedz, co się z nią dzieje. LUB Powiedziałaś, że przesunęłaś coś. Opowiedz o tym więcej.

Co to jest? LUB Czy to jest doniczka?

Element interaktywny – ikona nasion.

Dziecko za pomocą strzałek obok torebki z nasionami wybiera gatunek rośliny, którą chce zasadzić. Kiedy wybierze kwiat, przeciąga torebkę na lewą część ekranu – torebka automatycznie trafia do rąk Basi, Basia wysypuje nasionka do doniczki i wychodzi poza ekran. Nasiona można wybrać tylko raz – po zasianiu ikona przestaje być interaktywna. Gatunki roślin do wyboru: słonecznik, cynia (kwiat czerwony i różowy), nagietek (kwiat pomarańczowy), kosmos (kwiaty w odcieniach fioletu).

N: Co zaobserwowałeś?

D: Basia coś wysypała. LUB Takie kropki.

N: Zauważyłeś, że Basia coś wysypała. Opowiedz, co dzieje się dalej. LUB Powiedziałaś, że widzisz jakieś kropki. Obejrzymy je dokładniej, a wtedy opowiesz o nich więcej.

Co Basia wysypała z torebki? LUB Czy Basia zasiała nasionka?

Element interaktywny – kalendarz.

Nauczyciel lub dziecko klikają na kalendarz, upływ czasu zaczyna przyspieszać. Z nasiona wyrasta roślina – gatunek wcześniej wybrany przez dzieci.

N: Co się tutaj dzieje?

D: Jest kwiatek. LUB Nie ma nasionka.

N: Zauważyłeś, że pojawił się kwiatek. Opowiedz o nim więcej. LUB Powiedziałaś, że nie ma nasionka. Jak myślisz, co to może znaczyć?

Skąd wziął się kwiatek? LUB Gdzie jest nasionko?

Element interaktywny – strzałka.

Kliknięcie powoduje powrót animacji do początku – do ekranu z pustą doniczką; dzieci mogą ponownie zasiać roślinę.

Główna idea 2. Aby rosnąć, roślina potrzebuje wody.

Praca z materiałem na platformie (ścieżka: 3-latki>roślina>2)

Na ekranie widać okno, obok którego stoi Basia. Po prawej stronie pasek z ikonami do wyboru.

N: Co tutaj widzicie?

D: Basia i okno. LUB Jest doniczka.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

N: Zauważyłeś Basię i okno. Co jeszcze widziałeś? LUB Rzeczywiście, widać tu doniczkę. Opowiedz więcej o tym, co widzisz.

Co stoi na oknie? LUB Gdzie stoi doniczka?

Element interaktywny – ikona doniczki.

Dziecko za pomocą strzałek obok doniczki wybiera jej rodzaj i kolor. Kiedy wybierze określoną doniczkę, przeciąga ją na lewą część ekranu – na parapecie automatycznie ustawiają się dwie jednakowe doniczki. Doniczki można dowolnie zmieniać, jednak te stojące na parapecie zawsze będą jednakowe.

N: Co tutaj widzicie?

D: Jest doniczka. LUB Okno.

N: Rzeczywiście, widać tu doniczkę. Opowiedz o niej więcej. LUB Masz rację, widać okno. Co jeszcze zauważyłaś?

Jakiego koloru jest doniczka? LUB Gdzie stoi doniczka?

Element interaktywny – ikona rośliny.

Za pomocą strzałek obok ikony kwiatów dziecko wybiera gatunek rośliny. Kiedy dokona wyboru, przeciąga roślinę na lewą stronę ekranu – automatycznie trafia ona do rąk Basi. Basia sadi roślinę w obydwu doniczkach. Są cztery gatunki roślin do wyboru: słonecznik, cynie (różowy i czerwony kwiat), fikus (roślina o okrągłych liściach), juka (roślina o podługnych liściach).

N: Co zaobserwowaliście?

D: Basia ma kwiatek. LUB Doniczka.

N: Zauważyłeś, że Basia trzyma kwiatek. Opowiedz, co jeszcze się działo. LUB Rzeczywiście, znów widać doniczkę. Co jeszcze zapamiętałaś?

Co trzyma Basia? LUB Jaki to kwiat?

Element interaktywny – ikona konewki.

Po przeciągnięciu ikony na lewą stronę konewka automatycznie trafia do rąk Basi. Basia podlewa jedynie roślinę po prawej stronie, rośliny po lewej stronie nie podlewa.

N: Co tutaj zaobserwowałeś?

D: Basia podlała kwiatka. LUB Leci woda.

N: Zauważyłeś, że Basia podlała kwiatek. Opowiedz, co jeszcze się działo. LUB Rzeczywiście, widać, że leci tu woda. Jak myślisz, o co chodzi?

Czy Basia podlała oba kwiatki? LUB Który kwiatek nie został podlany?

Element interaktywny – kalendarz.

Po kliknięciu na kalendarz dni zaczynają upływać szybciej, roślina podlana się nie zmienia. Roślina niepodlana zaczyna więdnąć, żółknąć, opadają jej liście.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

N: Co się stało? Co zauważyliście?

D: Kwiatek umiera. LUB Liście opadły.

N: Zauważyłeś, że kwiatek po prawej stronie umiera. Powiedz, jak to rozumiesz. LUB Powiedziałeś, że opadły liście. Opowiedz, co jeszcze widziałeś.

Dlaczego ten kwiatek więdnie? LUB Czy Basia nie podlała kwiatka?

Element interaktywny – strzałka.

Kliknięcie powoduje powrót do początku – do ekranu z pustą doniczką. Dzieci mogą ponownie zasiać roślinę.

Główna idea 3. Aby rosnąć, roślina potrzebuje światła.

Praca z materiałem na platformie (ścieżka: 3-latki>roślina>3)

Ekran podzielony jest na dwie części. W każdej części widać okno, przy lewym stoi Basia.

N: Co tutaj widzicie?

D: Basia jest przy oknie. LUB Okna.

N: Zauważyłeś, że Basia stoi przy oknie. Opowiedz, co jeszcze zauważyłeś? LUB Masz rację, widać okna. Opowiedz o nich więcej.

Gdzie stoi Basia? LUB Czy Basia stoi w oknie?

Element interaktywny – ikona doniczki.

Dziecko za pomocą strzałek obok doniczki wybiera jej rodzaj i kolor. Kiedy wybierze określoną doniczkę, przeciąga ją na lewą część ekranu – na parapecie automatycznie ustawiają się dwie jednakowe doniczki. Doniczki można dowolnie zmieniać, jednak te stojące na parapecie zawsze będą jednakowe.

N: Co tutaj się dzieje?

D: Doniczki. LUB Przeniosłam doniczkę.

N: Masz rację, widać doniczki. Opowiedz o nich. LUB Kasia powiedziała, że przeniosła doniczki. Opowiedzcie, co dalej się wydarzyło.

Gdzie są doniczki? LUB Jakiego koloru są doniczki?

Element interaktywny – ikona rośliny.

Dziecko za pomocą trójkątnych strzałek obok ikony kwiatów wybiera gatunek. Kiedy wybierze roślinę, przeciąga ją na lewą stronę ekranu – roślina automatycznie trafia do rąk Basi. Basia sadi roślinę w obydwu doniczkach. Są cztery gatunki roślin do wyboru: słonecznik, stokrotka, fikus (roślina o okrągłych liściach), bukszpan (roślina o drobnych liściach).

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

N: Co widzieliście?

D: Kwiatek. LUB Basia włożyła kwiatek.

N: Masz rację, widać tu kwiatek. Opowiedz o tym kwiatku. LUB Powiedziałeś, że Basia włożyła kwiatek. Chyba masz na myśli, że go zasadziła. Opowiedz, co jeszcze się działo?

Czy obie rośliny są jednakowe? LUB Co zasadziła Basia?

Element interaktywny – ikona konewki.

Po przeciągnięciu ikony konewki na lewą stronę konewka automatycznie trafia do rąk Basi. Basia podlewa obie rośliny. Podleając roślinę po prawej stronie, jednocześnie opuszcza żaluzje w oknie – pokój zaciemnia się.

N: Co się tutaj stało?

D: Basia podlewa. LUB Jest ciemno.

N: Zauważyłeś, że Basia podlała kwiatek. Opowiedz, co jeszcze widziałeś? LUB Masz rację, jest ciemno w jednym z pokoi. Jak myślisz, o co chodzi?

Co Basia zrobiła oprócz podlania kwiatka? LUB Kto opuścił żaluzje?

Element interaktywny – kalendarz.

Nauczyciel klika na kalendarz, dni zaczynają upływać szybciej. Roślina w nasłonecznionym pokoju nie zmienia się. Roślina w zaciemnionym pokoju zaczyna więdnąć, żółknąć, opadają jej liście.

N: Co zauważyliście? Co się tutaj działo?

D: Kwiatek więdnie. LUB Jest ciemno.

N: Zauważyłeś, że kwiatek, czyli jedna roślina zwiędła. Opowiedz o tym więcej. LUB Kasia mówi, że jest tutaj ciemno. Co jeszcze zauważyliście?

Jakiego koloru jest teraz roślina? LUB Która roślina zwiędła?

Element interaktywny – strzałka.

Kliknięcie strzałki powoduje powrót animacji do początku – do ekranu z pustą doniczką; dzieci mogą ponownie zasiać roślinę.

Główna idea 4. Roślina rośnie w ziemi.

Praca z materiałem na platformie (ścieżka: 3-latki>roślina>4)

Na ekranie widać okno, obok którego stoi Basia. Na parapecie stoją dwie przezroczyste doniczki – nie ma możliwości zmiany doniczki.

N: Co widzicie na ekranie?

D: Doniczki. LUB Basię.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

N: Zauważyłeś doniczki, powiedz o nich coś jeszcze. LUB Rzeczywiście, widać tu Basię. Co jeszcze zauważyliście?

Czy te doniczki są takie same? LUB Jakiego koloru są doniczki?

Element interaktywny – ikona gleby (worek z ziemią).

Kiedy dziecko kliknie na ikonę, worek automatycznie trafia do rąk Basi. Basia wysypuje ziemię tylko do doniczki po lewej stronie.

N: Co się tutaj stało?

D: Basia wsypała. LUB Ziemia.

N: Zauważyłeś, że Basia nasypała coś do jednej z doniczek. Opowiedz, co jeszcze zauważyłeś. LUB Kajtek powiedział, że widział tu ziemię. Co się działo z tą ziemią?

Co Basia wsypała do doniczki? LUB Do ilu doniczek Basia nasypała ziemię?

Element interaktywny – ikona nasion.

Dziecko za pomocą strzałek obok torebki z nasionami wybiera gatunek rośliny, którą chce zasadzić. Kiedy wybierze kwiat, przeciąga torebkę na lewą część ekranu – torebka automatycznie trafia do rąk Basi. Basia wysypuje nasiona do obu doniczek – w pustej doniczce widać nasiona leżące na dnie. W doniczce z ziemią nasiona są widoczne na jej powierzchni. Nasiona można wybrać tylko raz – po zasianiu ikona przestaje być interaktywna. Gatunki roślin do wyboru: słonecznik, cynia (kwiat czerwony i różowy), nagietek (kwiat pomarańczowy), kosmos (kwiaty w odcieniach fioleto).

N: Co tutaj zaobserwowaliście?

D: Basia coś wsypała. LUB Nasionka.

N: Zauważyłeś, że Basia nasypała coś do doniczek. Opowiedz więcej o tym, co widziałeś. LUB Widziałeś nasionka. Opowiedz, co się z nimi działo.

Gdzie są te nasionka? LUB Czym różnią się doniczki?

Element interaktywny – ikona konewki. Po przeciągnięciu ikony konewki na lewą stronę konewka automatycznie trafia do rąk Basi. Basia podlewa obie rośliny.

N: Co tutaj się stało?

D: Basia podlała kwiaty. LUB Basia wyszła.

N: Masz rację, Basia podlała kwiaty. Opowiedz o tym więcej. LUB Zauważyłeś, że Basia wyszła. Co jeszcze tutaj się działo?

Czy Basia podlała roślinę? LUB Co zrobiła Basia?

Element interaktywny – kalendarz.

Po kliknięciu dni przyspieszają. Nasiona zasadzone w ziemi kiełkują, roślina rośnie. Nasiono zasadzone bez ziemi wypuszcza mały kiełek, który po chwili zmienia kolor na zielony i następnie brązowy, roślina nie rozwija się.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

N: Co tutaj się dzieje? Co zaobserwowaliście?

D: Jest kwiatek. LUB Nie wiem.

N: Zauważyłeś kwiatek, co jeszcze możesz o nim powiedzieć? LUB Przyjrzyjmy się tej animacji jeszcze raz, a wtedy na pewno coś zauważysz.

Czy jest tylko jeden kwiatek? LUB Co się stało z drugim kwiatkiem?

Element interaktywny – strzałka.

Kliknięcie powoduje powrót animacji do początku – do ekranu z pustą doniczką; dzieci mogą ponownie zasiał roślinę.

Główna idea 5. Rośliny mogą rosnąć w domu lub na zewnątrz – w ogrodzie.

Praca z materiałem na platformie (ścieżka: 3-latki>roślina>5)

Na ekranie widać okno, obok którego stoi Basia. Na parapecie stoi doniczka ze słonecznikiem. W prawym górnym rogu jest ikona łopatki.

N: Co widzicie na ekranie?

D: Basia ma kwiatka. LUB Łopatka.

N: Rzeczywiście, jest Basia, a obok niej stoi kwiatek. Opowiedz coś jeszcze. LUB Zauważyłeś łopatkę. Opowiedz o niej.

Co ma Basia oprócz kwiatka? LUB Gdzie leży łopatka?

Element interaktywny – łopatka.

Dziecko przesuwając łopatkę na lewą część ekranu. Łopatka automatycznie trafia do rąk Basi, Basia wykopuje roślinę z doniczki i wychodzi poza ekran.

N: Co się stało?

D: Basia zabrała kwiatka. LUB Basia wyszła.

N: Basia wykopała i zabrała kwiatek. Jak sądzicie, o co tutaj chodzi? LUB Masz rację, Basia wyszła. Co jeszcze zauważyłeś?

Po co Basia wykopała roślinę? LUB Dokąd poszła Basia?

Element interaktywny – przycisk DALEJ.

Po kliknięciu widać ogród, Basia wychodzi z domu, niosąc w ręku słonecznik. Sadzi go na grządce obok innych słoneczników i podlewa.

N: Co zaobserwowaliście?

D: Basia sadi kwiatka. LUB Jest ogród.

N: Masz rację, Basia posadziła kwiat. Opowiedz o tym sadzeniu. LUB Zauważyłeś ogród. Co jeszcze się działo?

Gdzie Basia posadziła kwiat? LUB Jak nazywa się ten kwiat?

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Element interaktywny – kalendarz.

Po kliknięciu dni przyspieszają. Słonecznik zaczyna rosnać, po chwili osiąga dorosłą formę – nie różni się od innych roślin w ogrodzie.

N: Co się tutaj stało?

D: Kwiatek rośnie. LUB Ogród.

N: Zauważyłeś, że kwiatek, czyli słonecznik, urósł. Opowiedz o tym. LUB Rzeczywiście, widać ogród. Co jeszcze się działo?

Czy wszystkie kwiaty mogą rosnać w ogrodzie? LUB Jaki to kwiat?

Pojawia się przycisk DALEJ.

Po omówieniu z dziećmi animacji nauczyciel klika przycisk DALEJ i proponuje im zaprojektowanie własnego ogrodu. Jest to zabawa interaktywna – dzieci mogą projektować ogród także w czasie zabaw swobodnych. Na ekranie widać pusty obszar pokryty trawą. Na dole ekranu znajduje się pasek z ikonami – roślinami do wyboru. Dziecko przeciąga wybraną roślinę na obszar ogrodu w dowolne miejsce. W każdej chwili może zmienić położenie rośliny, przeciągając ją w inne miejsce lub całkowicie z niej zrezygnować, przesuwając ją z powrotem na pasek z ikonami. Klikając strzałki znajdujące się po lewej i prawej stronie paska z ikonami, dziecko lub nauczyciel mogą przeglądać wszystkie dostępne rośliny. Każdą roślinę można wybierać dowolną liczbę razy. Na pasku jest jedenaście roślin do wyboru: kwiaty: cynia, słonecznik, aster, nagietek, lobelia, aksamitka; rośliny zielne i krzewy: dalia, rododendron; krzewy: szczepiony na łodydze cyprys, tuja i bukszpan.

Tabela 2. Propozycje zabaw i zadań związanych z główną ideą

IDEA	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
1	12.2	<ul style="list-style-type: none"> Wysiewa roślinę. Rysuje na karcie pracy początkowy stan rośliny z doświadczenia. 	<p>Wysiewanie rzeżuchy</p> <p>Każde dziecko wysiewa rzeżuchę we własnej doniczce (pudefku po jogurcie, plastikowym talerzyku) – najpierw należy rozłożyć warstwę waty, delikatnie ją nawodnić (za pomocą spryskiwacza do kwiatów), wysypać nasiona rzeżuchy, tak aby na siebie nie nachodziły. Rzeżuchę należy spryskiwać delikatnie codziennie lub co dwa dni. Dojrzałe kielki gotowe do spożycia wyrastają po około 7-9 dniach.</p>	<p>Każde dziecko powinno mieć swój pojemnik z rzeżuchą – oznaczony i podpisany. Pojemniki można ustawić na parapecie w Kwiatowym Zakątku. Kielki zostaną wykorzystane do ozdobienia kanapek w kolejnych tygodniach. Zmiany w wyglądzie roślin we wszystkich eksperymentach drugiego tygodnia dzieci dokumentują poprzez rysowanie na karcie pracy w dniu wskazanym przez nauczyciela. Dodatkowo nauczyciel prowadzi dokumentację fotograficzną.</p>	<p>Rzeżucha (ok. pięć torebek), spryskiwacz do kwiatów, pojemniki (doniczki, kubeczki po jogurtach) dla każdego dziecka, wata, karta pracy nr 1 dla każdego dziecka, kredki, aparat fotograficzny.</p>

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

2	12.2	<ul style="list-style-type: none"> Rysuje na karcie pracy początkowy stan rośliny z doświadczenia. 	<p>Czy roślina potrzebuje wody?</p> <p>Na parapecie dzieci ustawiają dwie rośliny tego samego gatunku (najlepiej wybrać bratki, jednak można użyć dowolnych dostępnych roślin pokojowych). Jedną roślinę dzieci oznaczają jako podlewaną (np. przyklejając symbol kropki na doniczce), a drugą jako niepodlewaną (znaczona symbolem przekreślonej kropki). Nauczyciel wybiera dziecko, które danego dnia podleje roślinę. Roślinę, która będzie podlewana, należy nawadniać co kilka dni małą ilością wody. Roślina pozbawiona wody stopniowo będzie się zmieniała. Codziennie w czasie zabaw swobodnych dzieci obserwują rośliny i zgłaszają nauczycielowi dostrzeżone zmiany.</p>	<p>Roślinę podlewaną należy nawadniać często (co kilka dni) małą ilością wody. Zmiany na roślinie, która nie jest podlewana, pojawią się w kolejnych tygodniach projektu. Wykonywane jest jedno doświadczenie, wspólne dla całej grupy. Zmiany w wyglądzie roślin we wszystkich eksperymentach drugiego tygodnia dzieci dokumentują poprzez rysowanie ich na karcie pracy w dniu wskazanym przez nauczyciela. Dodatkowo nauczyciel prowadzi dokumentację fotograficzną.</p>	<p>Dwie jednakowe rośliny w doniczkach, konewka, symbol kropki i przekreślonej kropki, aparat fotograficzny, karta pracy nr 2.</p>
3	12.2	<ul style="list-style-type: none"> Rysuje na karcie pracy początkowy stan rośliny z doświadczenia. Opowiada o zmianach, jakie zaobserwowało w wyniku doświadczenia. 	<p>Czy roślina potrzebuje światła?</p> <p>Na parapecie dzieci stawiają dwie rośliny tego samego gatunku (najlepiej miniaturowe słoneczniki, jednak można użyć dowolnych roślin pokojowych). Jedną roślinę dzieci przykrywają papierowym pudełkiem (wiaderkiem, pojemnikiem), tak aby nie docierało do niej światło. Obie rośliny regularnie podlewają niewielką ilością wody (nauczyciel wybiera dziecko, które danego dnia podleje roślinę). Roślinę nakrytą pudełkiem należy podlewać przez plastikowy wążek wyjęty poza pudełko. Roślina pozbawiona światła stopniowo będzie się zmieniała. Po tygodniu dzieci porównują rośliny – obserwują oba okazy i szukają zmian. Opowiadają o tym, co zaobserwowały. Doświadczenie należy kontynuować.</p>	<p>Należy uczulić dzieci, aby nie zaglądały do zakrytej rośliny, aby nie dostarczać jej światła. Po tygodniu powinny być widoczne pierwsze zmiany. Doświadczenie należy kontynuować także po zakończeniu projektu. Wykonane zostaje jedno doświadczenie, wspólne dla całej grupy. Zmiany w wyglądzie roślin we wszystkich eksperymentach drugiego tygodnia dzieci dokumentują poprzez rysowanie ich na karcie pracy – w dniu wskazanym przez nauczyciela. Dodatkowo nauczyciel prowadzi dokumentację fotograficzną.</p>	<p>Dwie jednakowe rośliny w doniczkach, pudełko, plastikowy wążek, konewka, aparat fotograficzny, karta pracy nr 3.</p>

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

4	12.2	<ul style="list-style-type: none"> Rysuje na karcie pracy początkowy stan rośliny z doświadczenia. Sadzi fasolę. 	<p>Hodowla fasoli</p> <p>Każde dziecko (lub pary czy zespoły trzyosobowe) otrzymuje dwa nasiona fasoli, dwie doniczki (pojemniki) i ziemię do kwiatów. Jeden pojemnik dzieci napełniają ziemią do $\frac{3}{4}$ wysokości i sadzą w nim nasiono fasoli. Na dzień drugiego pojemnika dzieci kładą nasiono fasoli. Następnie każde dziecko (para lub zespół) podlewa swoje rośliny). Pojemniki należy opisać, aby każde dziecko (zespół) mogło zajmować się swoją rośliną.</p>	<p>Fasola zasadzona w ziemi już po kilku dniach zacznie kiełkować i rosnąć – należy ją zraszać co kilka dni wodą. Fasola posadzona bez ziemi wykiełkuje, jednak nie rozwinie się. Zmiany w wyglądzie roślin we wszystkich eksperymentach drugiego tygodnia dzieci dokumentują poprzez rysowanie ich na karcie pracy w dniu wskazanym przez nauczyciela. Dodatkowo nauczyciel prowadzi dokumentację fotograficzną.</p>	<p>Nasiona fasoli (po dwa na zespół), doniczki lub pojemniki (po dwa na zespół), ziemia, konewka, aparat fotograficzny, karta pracy nr 4.</p>
5	12.2	<ul style="list-style-type: none"> Bierze udział w zakładaniu grupowego ogródka. Wysadza roślinę lub nasiona do ziemi w ogrodzie. 	<p>Nasz własny ogród</p> <p>W dwóch lub trzech drewnianych skrzynkach (np. po owocach i warzywach) dzieci z pomocą nauczyciela zakładają swój ogródek. Za pomocą narzędzi ogrodniczych przesadzają rośliny z doniczek na rabaty. Później podlewają wszystkie rośliny. Dzieci wspólnie z nauczycielem znajdują miejsce, w którym postawiony zostanie ogródek.</p>	<p>Zajęcia powinny odbywać się na świeżym powietrzu. W zależności od warunków atmosferycznych ogródek może być ustawiony w ogrodzie, na tarasie lub w budynku. Należy zwrócić uwagę dzieciom, że od tej pory wymaga on opieki. Warto poprosić o pomoc osobę zajmującą się ogrodem przedszkolnym.</p>	<p>Drewniane skrzynki, rośliny z pierwszego tygodnia projektu, narzędzia ogrodnicze, ziemia, konewka.</p>

➤ TYDZIEŃ 3

W tym tygodniu dzieci oglądają dwa filmy znajdujące się na platformie (każdy film innego dnia) oraz podejmują wybrane przez nauczyciela propozycje aktywności z tabeli 3.

FILM A

- Z nasiona wyrasta roślina.
- Aby rosnąć, roślina potrzebuje wody.
- Aby rosnąć, roślina potrzebuje światła.
- Roślina rośnie w ziemi.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

FILM B

- Rośliny mogą rosnąć w domu lub na zewnątrz – w ogrodzie.

TYDZIEŃ 4

To ostatni tydzień projektu, w którym następuje jego zakończenie. Praca dzieci zmierza do przygotowania wydarzenia kulminacyjnego. Dodatkowo dzieci podejmują wybrane przez nauczyciela formy aktywności zaproponowane w tabeli 3.

Szczegółowy opis wydarzenia kulminacyjnego (przedostatni lub ostatni dzień trwania projektu):

Wydarzeniem kulminacyjnym w projekcie *Roślina (W ogrodzie)* będzie piknik urządony w ogródku założonym przez przedszkolaków. Jeśli projekt realizowany był przez więcej niż jedną grupę, można zorganizować wspólny piknik, aby dzieci mogły porównać efekty swojej pracy. Na piknik można zaprosić chętnych rodziców – należy ich wcześniej poprosić o przygotowanie ciast i innych przekąsek. Podczas pikniku zorganizowane zostaną stoiska z zadaniami dla dzieci: kwieciste malowanie twarzy lub puszczenie baniek mydlanych. Każda grupa biorąca udział w pikniku zaprezentuje piosenkę, której nauczyła się w czasie projektu. Najważniejszym momentem tego dnia będzie wyjście dzieci poza teren przedszkola, aby rozrzucić po okolicy bomby kwiatowe, dzięki którym po kilku tygodniach teren upiększą kwiaty. Oprócz pikniku dzieci zorganizują wystawę swoich doświadczeń i prac plastycznych w miejscu widocznym dla rodziców przychodzących do przedszkola (np. w holu). Nauczyciel powinien sformułować krótkie informacje wyjaśniające rodzicom każde z doświadczeń, aby przedstawić im czterotygodniową pracę dzieci.

Działania przygotowawcze:

1. Przygotowanie pikniku oraz poinformowanie o nim rodziców.
2. Przygotowanie stoisk urozmaicających piknik.
3. Przygotowanie z dziećmi bomb kwiatowych.
4. Poinformowanie lokalnej administracji o akcji rozrzucania bomb.
5. Poinformowanie lokalnych mediów, które z pewnością chętnie opiszą kwiatową akcję.
6. Przygotowanie miejsca i eksponatów na wystawę.
7. Przygotowanie zaproszeń na piknik dla rodziców.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela 3. Propozycje zabaw i zadań dla dzieci w trzecim i czwartym tygodniu projektu

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
JĘZYK	8.1, 8.2	<ul style="list-style-type: none"> Powtarza po nauczycielu słowa piosenki. Podejmuje próbę wspólnego śpiewania. 	<p>Piosenka <i>Jak nasionko kwiatem się stało</i> Barbary Kosowskiej</p> <p>Dzieci słuchają nagrania piosenki, następnie nauczyciel czyta im tekst i uczy poszczególnych zwrotek. Dzieci próbują zaśpiewać piosenkę z podkładem muzycznym.</p>		Nagranie piosenki <i>Jak nasionko kwiatem się stało</i> Barbary Kosowskiej.
JĘZYK	1.1, 3.1	<ul style="list-style-type: none"> Wypowiada się na temat treści wiersza. Recytuje wiersz. 	<p>Wiersz <i>Smutny kwiatek</i> Barbary Kosowskiej</p> <p>Dzieci słuchają wiersza i rozmawiają o tym, co z niego zapamiętały. Następnie uczą się zwrotek. Nauczyciel wykorzystuje metody pracy skuteczne w tego rodzaju aktywności.</p>	Wiersz może być wykorzystany jako wprowadzenie do dowolnej aktywności tego tygodnia. Dzieci mogą pokazywać to, co dzieje się w wierszu.	Wiersz <i>Smutny kwiatek</i> Barbary Kosowskiej.
JĘZYK	3.3	<ul style="list-style-type: none"> Z pomocą nauczyciela recytuje fragment poznanego wiersza. Wypowiada się na temat wiersza. 	<p>Wiersz <i>W naszym ogródeczku</i> Hanny Zdzitowieckiej</p> <p>Dzieci słuchają wiersza i rozmawiają na temat tego, co zapamiętały. Z pomocą nauczyciela starają się nauczyć kolejnych wersów na pamięć.</p>	Wiersz może być wykorzystany jako wprowadzenie do dowolnej aktywności tego tygodnia. Wiersz może być zaśpiewany – podkład muzyczny można znaleźć w internecie. Można także stworzyć do niego prostą inscenizację.	Wiersz <i>W naszym ogródeczku</i> Hanny Zdzitowieckiej.
MATEMATYKA, WSPÓŁPRACA, FORMY PLASTYCZNE	4.2, 9.2, 13.1	<ul style="list-style-type: none"> Klasyfikuje kwiaty według gatunku. Projektuje własną grządkę, wyklejając ją i rysując. Liczy kwiaty na grządce. 	<p>Gatunki kwiatów</p> <p>Na stoliku rozsypane są małe ilustracje przedstawiające główki kwiatów różnych gatunków (tak aby dla każdego dziecka był jeden kwiat z każdego gatunku). Zadaniem zespołów przy stolikach jest posegregowanie kwiatów. Następnie dzieci wybierają kilka kwiatów i projektują na kartce własną grządkę – przyklejają w rzędzie kwiaty i dorysowują części rośliny oraz resztę ogrodu. Na koniec dzieci liczą, ile kwiatów jest w rzędzie i podają wynik nauczycielowi.</p>	Kwiaty można wyciąć z wydruków komputerowych znalezionych wcześniej w internecie zdjęć. Proponowane gatunki: róża, tulipan, stokrotka, fiołek, chryzantema, bratek, dalia, cynia.	Ilustracje przedstawiające kwiaty, kartki papieru, klej, kredki.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
MATEMATYKA, WSPÓŁPRACA	1.2, 4.2, 13	<ul style="list-style-type: none"> Przestrzega zasad gry. Szuka pary jednakowych kart. Zapamiętuje położenie kart. Liczy pary. 	<p>Kwiatowe memo</p> <p>Dzieci rozkładają wszystkie karty ilustracjami ku górze, układając z kart kwadrat. W pierwszej rundzie gry dzieci po kolei wyszukują po jednej parze takich samych kwiatów. Kiedy karty zostaną zabrane, dzieci układają karty parami i liczą, ile mają par. Następnie układają ponownie karty na środku, tworząc z nich kwadrat, ale teraz ilustracjami do dołu. Wyznaczona osoba odkrywa dwie karty. W tym czasie pozostałe osoby obserwują, czy karty są takie same, a jeśli nie, próbują zapamiętać, gdzie leżą te karty. Następna osoba odkrywa kolejne dwie karty. Jeśli dziecko znajdzie taką samą parę kwiatów, zabiera ją. Na koniec dzieci przeliczają, ile par kart udało im się znaleźć.</p>	<p>Gra przeznaczona dla małej grupy dzieci, od dwóch do czterech osób.</p>	<p>Karty z ilustracjami znanych kwiatów – pary (np. róża, mak, stokrotka, słonecznik, tulipan, lilia) – w zestawach dla każdej grupy dzieci.</p>
MATEMATYKA, JĘZYK	4.2, 3.1, 14.2	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy szeregi matematyczne (od trzech do pięciu elementów). Zapamiętuje i odtwarza układ owoców. Nazywa gatunki kwiatów. 	<p>Kwiatowe rytmy</p> <p>Dzieci mają do dyspozycji koperty z ilustracjami główek kwiatów oraz pasek z zadaniem przedstawiającym pewien rytm, np. róża – tulipan – słonecznik. Pierwszym zadaniem dziecka jest ułożenie układu kwiatów według kolejności, jaka jest na kartce. Nauczyciel rozdaje kolejne kartki i teraz dzieci mają spojrzeć na wzór, zapamiętać układ, odwrócić kartkę, a następnie ułożyć układ z pamięci. Następnym etapem jest kontynuowanie układu, czyli najpierw dziecko układa pod otrzymanym zadaniem kwiaty, następnie przesuwając pasek z zadaniem, tak aby ułatwić sobie kontynuowanie powstałego rytmu.</p>	<p>Nauczyciel przygotowuje karty według zasady stopniowania trudności (od trzech do pięciu elementów) i dostosowuje zadania do możliwości dzieci.</p>	<p>Paski z ilustracjami główek kwiatów ułożonymi w trzy-, cztero- i pięcioelementowe układy, koperty, ilustracje znanych kwiatów (np. róża, słonecznik, tulipan, mak, lilia).</p>

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
MATEMATYKA, JĘZYK, FORMY PLASTYCZNE	4.2, 9.2, 13	<ul style="list-style-type: none"> Klasyfikuje figury geometryczne według rodzaju. Nazywa figury geometryczne. Projektuje i wykonuje własny kwiat z figur geometrycznych. 	<p>Kwiaty z origami</p> <p>Dzieci otrzymują pojemnik z figurami geometrycznymi wyciętymi z kolorowego papieru (koła, prostokąty, kwadraty, trójkąty, romby). Dzieci nazywają figury, które rozpoznają, a nauczyciel uzupełnia pominięte nazwy. Następnie dzieci, siedząc przy stolikach, w małych zespołach, układają kwiaty z wybranych figur geometrycznych i przyklejają je na kartkę.</p>	Figury można wyciąć za pomocą dziurkaczy ozdobnych lub wykorzystać gotowe figury origami. Jeśli dzieciom trudno jest zaprojektować własne kwiaty, nauczyciel może zaprezentować kilka modeli kwiatów z origami płaskiego według Doroty Dziamskiej. Warto wtedy ten sam model pokazać w różnych kolorach i wielkościach, tak aby dzieci mogły wykorzystać wzór do własnego projektu.	Papierowe figury, kartki, klej.
BADANIE	12.2	<ul style="list-style-type: none"> Podjekuje się opieki nad ogrodem. 	<p>Opieka nad ogrodem</p> <p>Głównym zajęciem dzieci w trzecim i czwartym tygodniu projektu będzie opiekowanie się ogrodem. Nauczyciel może wyznaczać dyżurnych, którzy tego dnia podleją kwiaty, oczyszczą grządkę czy usuną suche liście.</p>	Nauczyciel musi nadzorować opiekę nad ogrodem, aby nie przesadzić z podlewaniem lub nie zniszczyć roślin. Może także poprosić o pomoc ogrodnika.	Konewka, worek na śmieci, rękawice ogrodnicze.
BADANIE	2.2	<ul style="list-style-type: none"> Przygotowuje kanapki. 	<p>Zdrowe kanapki</p> <p>Przed śniadaniem dzieci z pomocą nauczyciela ucinają wyhodowane kiełki rzeżuchy. W czasie posiłku przygotowują sobie kanapki, ozdabiając je samodzielnie wyhodowaną rzeżuchą.</p>	Nauczyciel pomaga dzieciom w przycinaniu rzeżuchy.	Rzeżucha, nożyczki.
BADANIE, FORMY PLASTYCZNE	14.2, 9.2	<ul style="list-style-type: none"> Obserwuje zmiany, jakie zaszły w roślinach. Dokumentuje te zmiany na karcie pracy. Wykonuje rysunek przedstawiający zaobserwowane zmiany. 	<p>Karta obserwacji</p> <p>W trzecim i czwartym tygodniu dzieci kontynuują obserwacje roślin poddanych doświadczeniom i w formie rysunku dokumentują zmiany.</p>	Co kilka dni nauczyciel wyznacza chwilę na narysowanie kolejnej ilustracji na karcie obserwacji.	Karta pracy nr 2, 3, 4 dla każdego dziecka.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
BADANIE, WSPÓŁPRACA, JĘZYK	3.1, 3.2	<ul style="list-style-type: none"> Zbiera i porównuje różne rodzaje ziemi. Opowiada o różnicach, jakie zaobserwuje. 	<p>Różne rodzaje ziemi</p> <p>W czasie spaceru dzieci za pomocą łopatek zbierają do wiaderek ziemię i piach z różnych miejsc. Po przyjeździe do przedszkola należy przesiać ziemię do pojemników. Nauczyciel stawia pojemniki z ziemią na stolikach, a dzieci badają zawartość każdego z nich. Następnie wspólnie opowiadają o różnicach w kolorze, fakturze piasku, które udało im się dostrzec.</p>	Do zbierania próbek ziemi należy wybrać miejsce czyste i bezpieczne. Najlepiej, gdyby był to ogród jednego z rodziców dzieci lub ich dziadków.	Łopatki, wiaderka.
BADANIE, FORMY PLASTYCZNE	9.2	<ul style="list-style-type: none"> Lepi z gliny kule z nasionami. Umieszcza kule kwiatowe w ogrodzie lub na skwerze. 	<p>Bomby kwiatowe</p> <p>Dzieci wykonują małe bomby kwiatowe, potrzebne podczas wydarzenia kulminacyjnego. Bomby wykonuje się w następujący sposób: nasiona roślin, które nie są zbyt wymagające (np. aksamitki) należy przez godzinę moczyć w wodzie, uszkodzone nasiona wypłyną na wierzch – należy je zebrać i wyrzucić. Nasiona trzeba wymieszać z gliną i kompostem, tak aby powstała masa dała się bez problemu formować w kulki o średnicy ok. 4 cm. Bomby powinny schnąć przez noc – kolejnego dnia można je umieszczać (rozrzucać) w różnych miejscach.</p>	Bomby kwiatowe to ciekawa inicjatywa pozwalająca dzieciom wpłynąć na środowisko lokalne. Bomby można rozrzucić zarówno w ogrodzie przedszkolnym (w miejscach mało uczęszczanych przez dzieci), jak i w okolicy, na skwerach i trawnikach. Podczas tworzenia bomb warto używać rękawiczek gumowych (np. po jednej dla dziecka).	Nasiona, kompost, glina, miska, rękawiczki gumowe.
BADANIE, JĘZYK, FORMY PLASTYCZNE	3.1, 3.2, 9.2	<ul style="list-style-type: none"> Wybiera najciekawszą roślinę. Rysuje wybrany okaz. 	<p>Wycieczka do palmiarni</p> <p>Dzieci udają się z nauczycielem na wycieczkę do palmiarni, w czasie której poszukują najciekawszych roślin. Zadaniem każdego dziecka jest wybrać roślinę, która najbardziej mu się podoba, a wtedy nauczyciel może wykonać dziecku zdjęcie przy tej roślinie. Po powrocie do przedszkola dzieci oglądają zdjęcia, a chętne osoby mogą spróbować narysować wybraną przez siebie roślinę.</p>	Wizytę w palmiarni może poprowadzić umówiony wcześniej przewodnik.	Aparat fotograficzny, kredki, papier.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
BADANIE, JĘZYK	3.1, 3.2, 9.2	<ul style="list-style-type: none"> Zadaje pytanie dotyczące pracy ogrodnika lub kwiaciarki. 	Wycieczka do sklepu ogrodniczego lub kwiaciarni Dzieci z nauczycielem udają się do sklepu ogrodniczego lub kwiaciarni. Oglądają rośliny i przedmioty, które można tam kupić, zadają pytania sprzedawcy lub właścicielowi.	Jeśli w okolicy przedszkola nie ma tego typu sklepu, można wcześniej zapytać rodziców, czy ktoś z rodziny dziecka prowadzi taki sklep. Można wówczas zorganizować dłuższą wycieczkę. Wizytę należy wcześniej umówić.	
BADANIE, JĘZYK	1.1, 3.1, 3.2	<ul style="list-style-type: none"> Zadaje pytanie dotyczące pracy przyrodnika. 	Wizyta eksperta – ogrodnika, florysty lub przyrodnika Grupę odwiedza osoba, która może udzielić informacji dzieciom na temat związany z ogrodem. Może to być przyrodnik z miejscowej uczelni, który pokaże ciekawe rośliny i opowie o roślinach rosnących na całym świecie lub kwiaciarka, która pokaże dzieciom, jak ułożyć bukiet. Dzieci zadają pytania ekspertowi.	Można wcześniej zorientować się, czy któryś z rodziców dzieci nie wykonuje zawodu związanego z roślinami.	
JĘZYK	3.3	<ul style="list-style-type: none"> Słucha wiersza. Recytuje fragment wiersza z pomocą nauczyciela. 	Światowy Dzień Matki Ziemi – 22 kwietnia Nauczyciel czyta dzieciom wiersz Małgorzaty Strzałkowskiej <i>Pieśń o Ziemi</i> i prowadzi rozmowę o tym, jak dzieci mogą pomagać planecie, na której mieszkają. Dzieci mogą wybrać fragment wiersza, którego chcą się nauczyć na pamięć.		Wiersz <i>Pieśń o Ziemi</i> Małgorzaty Strzałkowskiej.
BADANIE, FORMY PLASTYCZNE	9.2	<ul style="list-style-type: none"> Podlewa rośliny w ogrodzie. Projektuje własną konewkę. 	Zabawy z konewką Każde dziecko przynosi z domu konewkę – dzieci porównują je, zwracając uwagę na różnice w kształcie, kolorze, wielkości. Następnie każda konewka zostaje napełniona i dzieci wybierają się na wielkie podlewanie ogrodu. Po wykonanym zadaniu wracają do przedszkola. Każde dziecko otrzymuje kartkę z narysowanym konturem konewki i za pomocą farb plakatowych projektuje swój wymarzony model.	Konewki należy napełnić w zależności od wielkości każdej z nich, tak aby dzieci nie miały problemu z uniesieniem. Należy zwrócić uwagę dzieci na ostrożne używanie konewek, tak aby nie oblały siebie lub kolegi.	Konewki przyniesione przez dzieci, karta z konturem konewki dla każdego dziecka, farby plakatowe, pędzle.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
FORMY PLASTYCZNE, JĘZYK	2.2, 3.1, 3.2	<ul style="list-style-type: none"> Opowiada o składzie przygotowanej zupy. Przygotowuje kwietną zupę. 	<p>Kwietne zupy W czasie wyjścia na spacer (na łąkę, do parku) dzieci zbierają rośliny, które później wykorzystają do przygotowania kwietnej zupy. Do dyspozycji dzieci są plastikowe miseczki do połowy wypełnione wodą, do których wkładają zebrane okazy. Następnie każde dziecko opowiada o swojej zupie, nadając jej jakieś zmyślane zastosowanie, np.: <i>Moja zupa sprawia, że człowiek zawsze się uśmiecha.</i></p>	Trzeba zachować czujność podczas zbierania i przygotowywania zupy, aby dzieci nie próbowały swoich wytworów – należy porozmawiać z dziećmi o tym, że to zupa na niby.	Plastikowe miski dla każdego dziecka.
FORMY PLASTYCZNE	9.2	<ul style="list-style-type: none"> Ozdabia zaproszenia dla rodziców według własnego pomysłu. 	<p>Zaproszenia dla rodziców Dzieci otrzymują złożone kartki z bloku technicznego formatu A5 z wydrukowanym w środku tekstem zaproszenia. Ozdabiają zaproszenia za pomocą kredek, pisaków, stempelków itp.</p>	Nauczyciel drukuje zaproszenia wcześniej, informując rodziców o wydarzeniu kulminacyjnym.	Zaproszenie dla rodziców każdego dziecka.
FORMY PLASTYCZNE	1.1, 9.2	<ul style="list-style-type: none"> Wykonuje element laurki według wskazówek nauczyciela. 	<p>Laurka dla ogrodnika Dzieci tworzą laurkę, aby podziękować ogrodnikowi, który opiekuje się ogrodem przedszkolnym. Na karcie formatu A3 nauczyciel rysuje wazon i włożone do niego łodygi ze środkiem kwiatów. Dzieci otrzymują małe karteczki (np. z kostki biurowej), na której narysowany jest środek kwiatu. Za pomocą farb odbijają wokół niego odciski palców, tak aby powstał kwiat. Nauczyciel przykleja powstałe w ten sposób kwiaty nad wazonem, aby powstał bukiet. Dzieci idą wręczyć ogrodnikowi laurkę z podziękowaniem.</p>	Jeśli dzieci potrafią już zaśpiewać projektową piosenkę lub powiedziec wiersz, mogą zaprezentować je ogrodnikowi w ramach podziękowania. Laurkę można włożyć w antyramę. Nauczyciel może napisać na niej słowa podziękowania.	Karta A3, farby plakatowe, karteczka z namalowanym środkiem kwiatu dla każdego dziecka, antyrama A3.
MUZYKA, RUCH	8.2, 8.4	<ul style="list-style-type: none"> Improwizuje ruchy do muzyki. 	<p>Improwizacja ruchowa Trzymając w ręku kawałek wstążki lub krepy, dzieci swobodnie poruszają się, próbując zilustrować słyszana muzykę – utwór Antonia Vivaldiego <i>Wiosna</i>.</p>	Jeśli zajdzie taka potrzeba, nauczyciel może podpowiedzieć dzieciom ruch, np. wymachy wstążką w ósemkę, z góry na dół, machanie wstążką podczas siedzenia na dywanie, gdy muzyka jest spokojna, lub wyskoki, gdy staje się bardziej dynamiczna.	Nagranie utworu <i>Wiosna</i> Antonia Vivaldiego.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

MODUŁ	PP	CEL OPERACYJNY DZIECKO:	PROPOZYCJE AKTYWNOŚCI	WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA	MATERIAŁY
MUZYKA, RUCH	8.4, 8.2	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje na umówiony sygnał. Porusza się w rytm muzyki. 	<p>Wiosenny marsz Dzieci maszerują po kole w rytm muzyki, a kiedy nauczyciel wyłącza muzykę, zatrzymują się w bezruchu. Gdy muzyka jest ponownie włączona, maszerują dalej.</p>	Utwór można znaleźć w internecie, na stronie: < http://www.gralandia.pl/piosenka/6494-Wiosenny-marsz.html > [dostęp: 10.03.2014].	Nagranie utworu <i>Wiosenny marsz</i> .
RUCH, MATEMATYKA	5.4	<ul style="list-style-type: none"> Wykonuje polecenie nauczyciela. Liczy uderzenia w bęben. Podaje ostatni liczebnik. Reaguje na umówiony sygnał dźwiękowy. 	<p>Zabawa ruchowa – nie wolno śmiecić! Na dywanie porzrucane są zabawki, kredki, stare rysunki dzieci. Dzieci chodzą swobodnie po dywanie w rytm muzyki. Kiedy usłyszą rytmiczne uderzenie w bęben, zatrzymują się i zaczynają liczyć uderzenia. Na koniec głośno mówią, ile razy nauczyciel uderzył w bęben (np. pięć). Tyle dowolnych przedmiotów mają podnieść i odłożyć na miejsce. Aby usprawnić ostatnie zadanie, nauczyciel wyznacza, kto ma je wykonać, wskazując dziecko i głośno licząc uporządkowane przedmioty (np. do pięciu).</p>	Należy wcześniej przygotować kilka przedmiotów, które można położyć na podłodze: misie, lalki, stare prace plastyczne.	Wybrane przedmioty do podnoszenia, bębenek.
MUZYKA, RUCH	5.4, 8.2, 8.4	<ul style="list-style-type: none"> Ilustruje muzykę ruchem, wykonując kolorową wstążkę. 	<p>Kwitnące rośliny Zabawa ruchowa do utworu Edwarda Griega <i>Poranek</i>. Dzieci otrzymują różnokolorowe wstążki lub paski krepy. Zgodnie z muzyką ilustrują budzące się do życia kwiaty – układ zaczyna się, gdy dzieci siedzą skulone na dywanie, rozwijają się, prostują, wstają. Kiedy muzyka staje się bardziej dynamiczna, zaczynają chodzić po kole, wymachując wstążkami i zakreślając ósemki.</p>	Nauczyciel może wprowadzać dodatkowe modyfikacje układu: dzieci wymachują wstążkami do środka koła, na zewnątrz, dobierają się w pary i wspólnie wirują.	Nagranie utworu <i>Poranek</i> Edwarda Griega, wstążka dla każdego dziecka.
RUCH, JĘZYK	5.4	<ul style="list-style-type: none"> Wykonuje polecenie nauczyciela. Nazywa kolory: żółty, czerwony, niebieski, zielony. 	<p>Zabawa z chustą animacyjną Nauczyciel wysypuje na chustę kilka główek sztucznych kwiatów i zaprasza dzieci do zabawy. Przykładowe zadania: <i>Falujemy chustą delikatnie, żeby żaden kwiatek nie upadł. Falujemy mocno, żeby kwiaty podskakiwały jak najwyżej.</i> Nauczyciel rozkłada chustę na dywanie i prosi dzieci, aby jak najszybciej stanęły na wymienionym kolorze: <i>Biegniemy na pole niebieskie jak fiołek, czerwone jak róża, żółte jak słonecznik, zielone jak liście.</i></p>	Trudniejszym wariantem zabawy może być wersja, w której nauczyciel podaje nazwę kwiatu, a dzieci stają na kolorze, który ma dany kwiat (np. na hasło „słonecznik” dzieci zajmują żółty trójkąt).	Chusta animacyjna, główki sztucznych kwiatów.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK 1. Tekst piosenki *Jak nasionko kwiatem się stało* i wiersza *Smutny kwiatek*

***Jak nasionko kwiatem się stało* (słowa i muzyka: Barbara Kosowska)**

Nasiono do ziemi wysiewamy,
A potem wodą podlewamy.
Słońce je z góry pięknie ogrzewa,
Nasiono kiełkuje i dojrzewa.

Już widać łodygę i listek nowy,
Nad liściem wyrósł pąk kwiatowy.
I tak powoli, powolutku,
Zakwitł przepiękny kwiat w ogródku.

Ach, co to, co to z kwiatem się dzieje?
Żółknie, usycha i marnieje.
No a dlaczego? Wie stary i młody –
Każda roślina spragniona jest wody.

***Smutny kwiatek* (autor: Barbara Kosowska)**

Był sobie kwiatek niezwyklej urody
I marniał w oczach, bo nie miał wody.
Ziemia w doniczce wyschnięta, spękana,
Kwiatek spragniony więdnie od rana.

Smutna łodyga na boki się chwieje,
Czeka i czeka, aż ktoś ją podleje.
Lecz nikt nie pamięta o roślinie,
A ona bez wody więdnie i ginie.

Liście pożółkłe już opadają,
Płatki kwiatowe też usychają.
I tak z dnia na dzień, powolutku,
Zmarniał przepiękny kwiat w ogródku.

Pamiętaj więc, ogrodniku młody,
Każda roślina usycha bez wody!
A co roślinie do życia potrzeba?
Światło słoneczne, woda i gleba!

ZAŁĄCZNIK 2. Opis kart pracy²

Karta pracy nr 1. Karta pracy obserwacji rzeźuchy. Zadanie dziecka polega na obserwowaniu wysianej wcześniej rzeźuchy i uchwyceniu zmian, jakie w niej zachodzą (staje się coraz większa).

Karta pracy nr 2. Karta obserwacji rośliny pozbawionej wody. Zadanie dziecka polega na obserwowaniu rośliny podlewanej i rośliny pozbawionej wody i uchwyceniu zmian, jakie w nich zachodzą.

² Karty pracy do pobrania ze strony <http://tablit.wa.amu.edu.pl>.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Karta pracy nr 3. Karta obserwacji rośliny pozbawionej światła. Zadanie dziecka polega na obserwowaniu rośliny stojącej w miejscu nasłonecznionym i rośliny pozbawionej światła i uchwyceniu zmian, jakie w nich zachodzą.

Karta pracy nr 4. Karta obserwacji rośliny pozbawionej ziemi. Zadanie dziecka polega na obserwowaniu rośliny wysianej do ziemi i rośliny pozbawionej podłoża i uchwyceniu zmian, jakie w nich zachodzą.

ZAŁĄCZNIK 3. List do rodziców³

Tablitowe Wieści

Drodzy Rodzice!

Nasza grupa rozpoczyna właśnie nowy projekt edukacyjny *Roślina (W ogrodzie)*. Przez cztery tygodnie będziemy uczyć się o roślinach, żeby założyć nasz własny ogródek. Dowiemy się, skąd biorą się rośliny i czego potrzebują, aby pięknie rosnąć. Poznamy pracę ogrodnika, odwiedzimy ciekawe miejsca związane z ogrodnictwem, ale przede wszystkim będziemy badać, sadzić i przesadzać, dlatego na pewno nie raz nasze ręce będą brudne od ziemi. Na zakończenie tego projektu zorganizujemy piknik, na który chcielibyśmy Was serdecznie zaprosić. Będzie dużo zabawy! Sprawimy, że nasz przedszkolny ogród i okolica staną się jeszcze piękniejsze.

Zorganizujemy także wystawę, dzięki której wszyscy odwiedzający przedszkole będą mogli zobaczyć efekty naszej pracy. Bardzo chętnie spotkamy się z ekspertami, którzy mogą nam powiedzieć coś ciekawego na temat ogrodu. Jeśli ktoś z Was zajmuje się ogrodnictwem, projektuje ogrody lub po prostu jest zapalonym działkowiczem, zapraszamy serdecznie do przedszkola! W sali chcemy zbudować Kwiatowy Zakątek, jeśli zatem macie w domu książki, albumy, katalogi roślin – pozwólcie dzieciom przynieść je do przedszkola na czas trwania projektu, a z pewnością urozmaicą naszą pracę.

Czeka nas miesiąc pełen wrażeń, nowych doświadczeń i zdobywania umiejętności. Będziemy wdzięczni, jeśli podzielicie się z nami swoimi pomysłami i pytaniami.

Z pozdrowieniami

.....
(podpis nauczyciela)

³ Gotowe wzory listów do rodziców do pobrania ze strony <http://tablit.wa.amu.edu.pl>.

ZAŁĄCZNIK 4. Moduł języka angielskiego

Projekt: ROŚLINA (W OGRODZIE)

Grupa wiekowa: 3-latki

Moduł językowy: słowniki

Cele ogólne:

- Poznanie słownictwa polskiego i angielskiego dotyczącego tematu *Roslina (W ogrodzie)*.
- Opanowanie umiejętności rozpoznawania różnic pomiędzy elementami roślin.
- Poznanie nazw niektórych narzędzi przydatnych w ogrodzie.
- Opanowanie umiejętności artykułowania spółgłosek i samogłosek angielskich.

Bank słów to zestaw kart – kafelków, których wygląd i układ podobny jest do znanej dzieciom i nauczycielom gry *Memory*, jednak w tym przypadku karty pozostają odkryte. Dostęp do nich jest możliwy na poziomie platformy, po wybraniu wersji polskiej lub angielskiej (odpowiednio flaga polska lub brytyjska). Grafiki w obu wersjach banku słów są takie same dla danego projektu i grupy wiekowej, natomiast nagrania słówek różnią się i zostały przygotowane odpowiednio w języku polskim lub angielskim. Ikony oparte są głównie na grafikach pochodzących z animacji. Zawarte w nich obrazy przedstawiają elementy pojawiające się zarówno w scenkach, jak i filmach A i B. Po kliknięciu na daną kartę słychać słowo wypowiedziane przez lektorkę po angielsku (wersja angielska) lub po polsku (wersja polska).

CEL OPERACYJNY DZIECKO:	DZIAŁANIA DZIECKA	SŁOWO POLSKIE – WERSJA POLSKA	SŁOWO ANGIELSKIE – WERSJA ANGIELSKA
<ul style="list-style-type: none"> • Dokonuje wyboru wersji językowej, naciskając odpowiednią ikonę z flagą. • Naciska wybraną ikonę w zestawie dziewięciu grafik. • Słucha nazw poszczególnych elementów. • Powtarza odpowiednio nazwy polskie lub angielskie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wybiera wersję językową – polską lub angielską – z poziomu platformy. • Po pojawieniu się zestawu dziewięciu ikon wybiera dowolny element i słyszy jego nazwę, po czym powtarza usłyszane słowo. • W przypadku wersji angielskiej zalecane jest kilkukrotne wysłuchanie i powtarzanie słowa. • Jeśli na podstawie materiału graficznego nie jest w stanie zrozumieć znaczenia angielskiego słowa, może cofnąć się do poziomu platformy i wybrać polską wersję językową, co ułatwi pełne zrozumienie znaczenia ikony. 	doniczka	flowerpot
		konewka	watering can
		kwiat	flower
		nasiona	seeds
		roślina	plant
		ogród	garden
		korzenie	roots
		liście	leaves
		trawa	grass

WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA

1. Należy stworzyć dzieciom warunki, aby przysłuchiwały się nagraniom słów, zanim zaczną je powtarzać.
2. Dobrze jest zachęcić dzieci, aby angielskie słowa powtarzały grupowo oraz indywidualnie.
3. W przypadku, gdy zrozumienie znaczenia słowa angielskiego jest zbyt trudne dla dziecka, można przejść do polskiej wersji słownika. Szczególnie w pierwszych fazach projektu nauczyciel powinien pomóc dzieciom cofnąć się do poziomu platformy i otworzyć bank polskich słów.
4. Jeśli zrozumienie wymowy poszczególnych słów w wersji angielskiej stwarza problemy zarówno dzieciom, jak i nauczycielowi, zalecane jest skorzystanie z dobrych słowników internetowych wszystkich głównych wydawców w celu sprawdzenia znaczenia słowa lub jego wymowy.
5. Grafiki zamieszczone w słownikach pochodzą głównie z animacji, a zatem powtarzanie ich nazw oraz osadzenie w kontekście przyrodniczym prowadzi do bardziej efektywnego zapamiętywania znaczeń. Dzieci mogą korzystać z banku słów zarówno w końcu pierwszego tygodnia projektu, jak i w drugim, trzecim i czwartym tygodniu. Częstotliwość powtórzeń sprzyja przyswajaniu języka obcego.

Moduł języka angielskiego: gra

Cele ogólne:

- Rozwijanie zasobu słownictwa związanego z tematem *Roślina (W ogrodzie)*.
- Poznanie angielskich nazw roślin występujących w ogrodach.
- Opanowanie umiejętności odszukiwania takich samych elementów.
- Rozwijanie umiejętności dostrzegania różnic pomiędzy roślinami.
- Rozwijanie umiejętności artykułowania głosek angielskich.

Format gry

Hidden objects (pol.: ukryte przedmioty)

Opis grafiki

Tłem gry jest scena przedstawiająca ogród. W dole ekranu widnieje kilka elementów/grafik umieszczonych obok siebie na neutralnym tle. Po naciśnięciu ikon znajdujących się w dole ekranu słychać nagraną ich angielską nazwę. Dziecko odszukuje wybrane szczegóły zawarte w scenie, używając kursora lub przesuwając palec po powierzchni ekranu. W miejscach zatrzymania pojawia się lupa, która powiększa przedmioty. Podczas przesuwania palcem po grafice elementy z paska słów uwypuklają/podświetlają się – są one klikalne. Po prawidłowym dopasowaniu grafiki obok danego słówka w zestawie słów pojawia się zielony haczyk (✓). Jeśli dziecko źle dopasowuje grafikę, wraca ona na miejsce w dole ekranu, a dziecko słyszy nagrany zwrot *try again* (pol.: spróbuj ponownie). Po znalezieniu i dopasowaniu wszystkich elementów słychać gratulacje po angielsku, np. *Well done! Congratulations!* (pol.: świetnie, gratulacje) oraz brawa.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

CEL OPERACYJNY DZIECKO:	ZADANIA DO WYKONANIA	SŁOWA ANGIELSKIE WYKORZYSTANE W GRZE	TŁUMACZENIE NA JĘZYK POLSKI
<ul style="list-style-type: none"> • Wybiera i naciska dowolną ikonę z dolnego paska ekranu. • Słucha nazwy rośliny i powtarza ją. • Dopasowuje element z dolnego paska ekranu do jego odpowiednika w scenie głównej. • Dokonuje kolejnego wyboru ikony i powtarza działanie. • Dopasowuje wszystkie ikony z dolnego paska ekranu do elementów w scenie centralnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Naciśnięcie ikony w dolnym pasku ekranu. • Wysłuchanie nazwy rośliny. • Odszukanie na ekranie głównym elementów zawartych w dole ekranu. • Przeciągnięcie – dopasowanie ikon z dolnego paska ekranu do elementów w scenie głównej. • Po odszukaniu i dopasowaniu przez dziecko dwóch takich ikon w dolnym pasku ikon pojawia się zielony haczyk (✓). • Odszukanie wszystkich elementów z dolnego paska ekranu w scenie głównej. • Ponowne rozpoczęcie gry po naciśnięciu przycisku powrót w prawym górnym rogu ekranu. 	tulip	tulipan
		daisy	stokrotka
		sunflower	słonecznik
		apple tree	jabłoń
		pansy	bratek
		thuja	tuja
		lavender	lawenda
		marigold	nagietek
		narcissus	narcyz
		rose	róża
<p>WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podczas zajęć w przedszkolu dzieci mogą eksperymentować z grą, aby poznać jej działanie i zasady. 2. Należy umożliwić dzieciom korzystanie z tablicy interaktywnej oraz samodzielne wybieranie i przesuwanie ikon z dolnego paska ekranu. 3. Nauczyciel może zademonstrować dzieciom działanie gry oraz pomóc im dokonywać wyboru ikony, jeśli na początku jest to dla nich zbyt trudne. 4. Dobrze jest zachęcić dzieci do zabawy grą w domu. 5. W przypadku problemów z wymową słówek angielskich można dodatkowo wykorzystać jeden z dobrych słowników internetowych, aby ułatwić dzieciom zapamiętywanie brzmienia słówek. 			